Naaldbinden

Naaldbinden is een eeuwenoude techniek die wel wat lijkt op haken. Maar er zijn natuurlijk een aantal grote verschillen. Voor zover we weten is naaldbinden veel ouder en naaldbinden maak je met losse draden van ca. 50 cm lang. Bij haken hoef je geen draden af te knippen maar haak je direct van de bol. Haken gaat ook veel sneller, naaldbinden lijkt zelfs langzamer te zijn dan breien; het is dan ook erg tijdrovend.
Op dit moment (oktober 2005) ben ik nog niet zo heel lang bezig met naaldbinden en ik moet zeggen dat het echt wel een techniek is die concentratie vereist. Het is me, tot nu toe, nog niet gelukt om iets te maken als er andere mensen bij zijn en ik neem mijn projectjes dus niet mee naar het kamp. Ik kan wel thuis werken als het rustig is. Op dit moment ben ik alleen nog maar bezig met de Deense steek, die veel lijkt op de dekensteek. Een leuk beginnersproject met die Deense steek vind je verderop.

Onderaan dit artikel vind je diverse links naar informatie pagina's en zelfs met patronen. Als je overigens écht aan de slag wilt, raad ik je aan de boekjes van Larry Schmitt aan te schaffen. De uitleg is helder en de patronen zijn goed te volgen, maar nogmaals: zorg dat je in alle rust kunt werken. De boekjes van Larry Schmitt zijn te koop bij Mielke's Farm: http://www.mielkesfarm.com/

De Vikingen
Omdat de Vikingen niet konden breien of haken, is er lange tijd gedacht dat ze wollen lappen geweven stof rond hun benen wikkelden in de winter om warm te blijven. De gesponnen wol van de schapen werd immers gebruikt om te weven. Maar ergens in de jaren zestig werd iets gevonden dat leek op een sok!

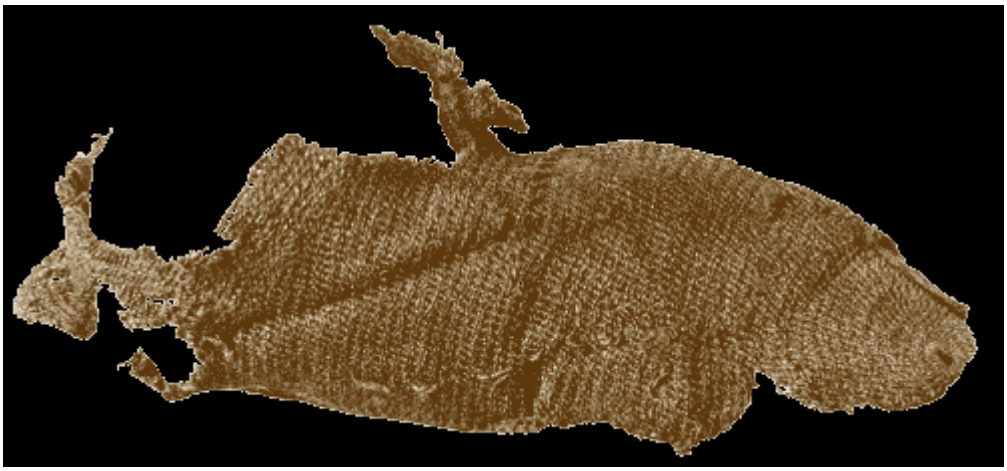

De sok zoals die in York werd opgegraven

Men zag al snel dat het een soort brei-techniek was waarmee de sok was gemaakt en dus gingen een aantal dames aan de slag. Voorts bleek dat de naaldbind techniek nog springlevend was in bepaalde delen van Noord-Europa en niet lang erna was de York-sok gerestaureerd. Hieronder zie je het eindresultaat. Later werd er ook een sok gevonden in Uppsala, Zweden.

10e eeuwse wollen sok uit Coppergate, York

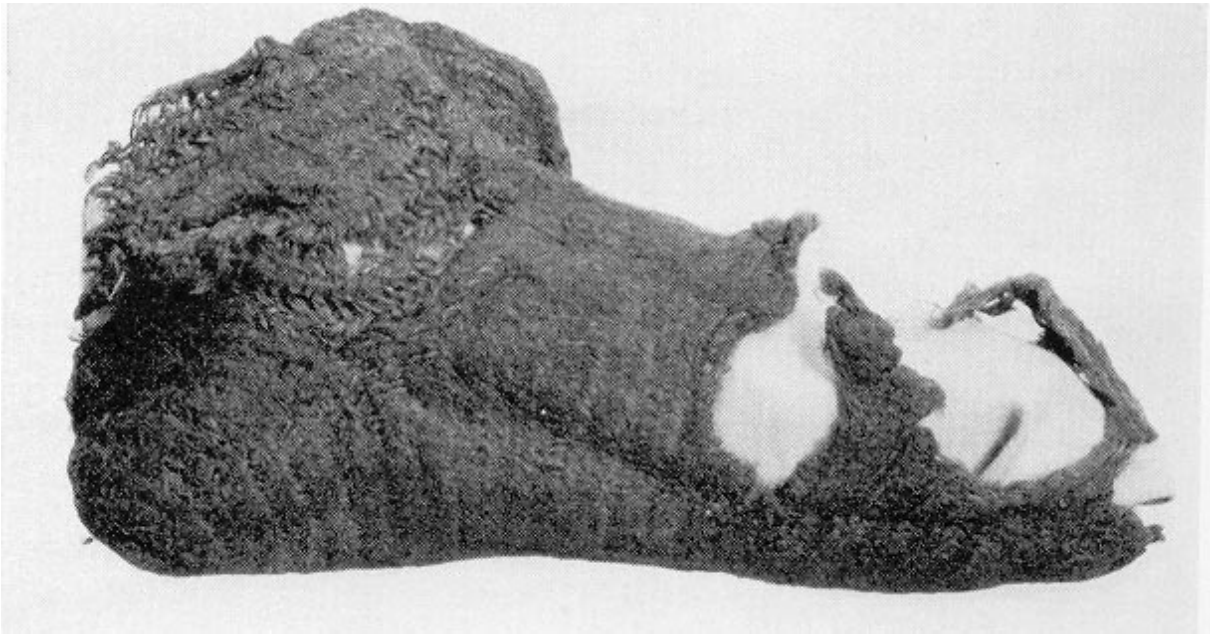

Sok gevonden in Uppsala, 1961

Een beginners project

Het is mogelijk om linnen tunieken of jurken te verfraaien met naaldbinden! Eerst naai je de gehele zoom van de mouw of kraag rond met een dekensteek (tekening A). Maak de steken niet te ruim. Dan neem je mooie wol en ga je met losse draden verder met naaldbinden. Eigenlijk ga je dan ook verder met de dekensteek maar dan in de lussen van de eerste rij (tekening B), bij naaldbinden heet dit de Deense steek. Deze kledingversiering werd nogal eens bij kinderkleding gebruikt en het is leuk om mee te beginnen. Zo’n eerste werkstuk is redelijk snel klaar en je ontdekt meteen of je het leuk vindt. Pas trouwens wel op met het wassen van je kledingstuk als je zo’n sierrand erop hebt gezet, was het met de hand!

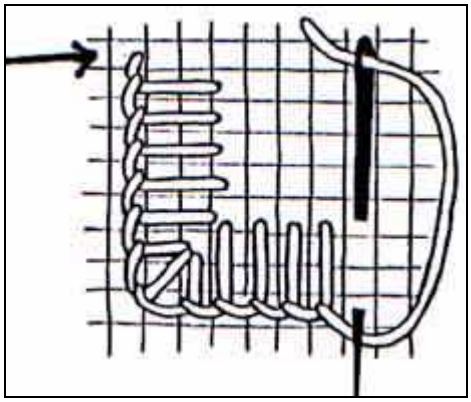

A

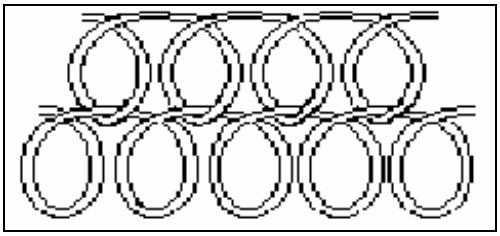

B

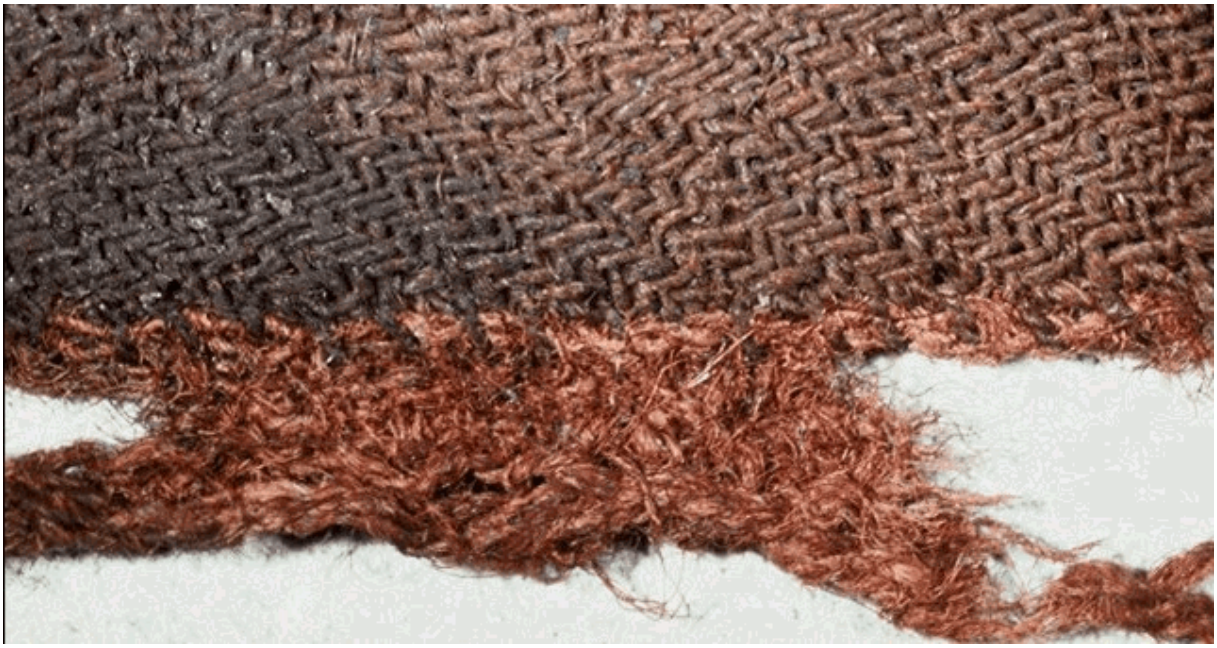

Detail van een bruin linnen tuniek met rode naaldgebonden rand

Steken

Voor zover we nu weten, zijn er 11 diverse steken. Zoals gezegd, de Deense steek is handig om mee te beginnen.

Naast de Deense steek heb je:

I. Oslo steek
II. Korgen steek
III. Mammen steek
IV. Mussen steek
V. Brodén steek
VI. Dalby steek
VII. York steek
VIII. Saltdal steek
IX. Åsle steek
X. Omani steek

Deze laatste steek, de Omani steek, is voor het eerst ontdekt in Egypte toen een paar kindersokken werd opgegraven! We weten niet of deze steek in Scandinavië werd gebruikt, maar voor de volledigheid zet ik ‘m er maar bij.

De onderkant van een buideltje in Oslo-steek

Wat heb je nodig:

a) Een naald. Dit kan een flinke stopnaald zijn of een mooie houten naald zoals je hierboven op de foto ziet. Ik zou zeker niet meteen in een dure naald investeren als je niet weet of je naaldbinden leuk vindt. Met een gewone stopnaald kun je al heel veel doen.
b) Wol. Je kunt een goedkope bol wol kopen bij Zeeman om eens te proberen. Deze machinaal gemaakte wol zorgt er voor dat je goed je steken kunt zien en tellen. Neem geen mohair! Voor je eerste project is dat te lastig. Als je meer gaat maken, is het aan te raden echte wol te kopen in de wolwinkel, zeker ook omdat dit de authenticiteit van je werkstuk bevorderd.
c) Geduld. Dit is geen grapje! Verwacht niet dat je morgen een sok af hebt. Doorgaans doe je twee weken over een sok als je alleen in de avonduren (ca. 2 uur) kunt werken.

Links:

Algemene instructie:
Berhard's Nadelbinden pagina beschrijving in het nederlands, engels en duits van de naaldbind techniek.
http://www.stringpage.com/naal/naal.html ; basis instructie
http://www.dilettante.info/nalbindingpages/osloprimer/osloprimer1.htm: leer de Oslo steek!
Viking Age Nålebinding : algemene instructie over hoe je begint
http://home.frognet.net/~dmcubed/nalweb.html: leer de Åsle steek

Naalden
http://www.finniwig.com/nalebinding.htm, Finniwig verkoopt een starterskit met twee naalden, wol en instructie boekje; de prijs is geweldig laag (ca. 5 euro) en ze leveren binnen 14 dagen!

Wol
http://www.wolshop.nl/; prachtige wol te koop!

Sokken
http://willadsenfamily.org/sca/isabel_as/socks/socks.htm; met gratis patroon
http://www.kuusankoski.fi/handiscola/naal.pdf; blz 11 t/m 16 zijn in het engels, hiervóór staan al duidelijke fotoos van de projecten. Gratis patronen voor sokken, sjaal, muts en wanten.
Socks of Nalbinding, 10th century ; historie van de York-sok en gratis patroon
Nalbinding Socks: Methods of Construction : diverse manieren om sokken te maken

Mutsen
http://polaris.umuc.edu/~jthies/sca/nalboundhat.htm : een patroon van een grappig petje. Ik weet niet of het authentiek is, maar ik vond het de moeite waard hier te noemen
http://vagskalet.se/rustning_tk/mossa.html : Helaas geen patroon maar wel fotoos van een authenthiek ogend hoedje. Wellicht kun je aan de hand van de link hierboven een patroon verzinnen.

Algemene informatie
Naalbinding Regia Anglorum artikel

Archeologen dachten lange tijd dat dit een pen was om te schrijven op perkament, maar recentelijk is ontdekt dat dit een Naaldbind-naald is. Opgegraven in Denemarken.

Dan nog dit
Wat betreft naaldbinden ben ik een “absolute beginner”. Als je naar aanleiding van dit artikel nog vragen hebt, mail me dan gerust. Ik heb waarschijnlijk geen pasklaar antwoord voor je maar wellicht dat we er samen uit kunnen komen. Ook als jijzelf wel ervaring hebt, mail me dan want ik leer graag van je! Gebruik hiervoor ajb het mailformulier van de site (dus niet het gastenboek).